

ÅRSREDOVISNING 2005

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE

Stiftelsens syfte och organisation

Stiftelsen Världsnaturfonden WWF har till ändamål att i samverkan med WWF International genom finansiellt stöd verka för vetenskapliga undersökningar, upplysning och undervisning, inrättande av naturreservat samt skyddande av hotade djur- och växtarter och deras livsmiljöer, allt i syfte att bevara, vårda och rationellt nyttja naturen och de förnybara naturtillgångarna. Stiftelsen skall därvid idémässigt och ekonomiskt samarbeta med myndigheter, organisationer, institutioner, företag och enskilda personer med intresse för samma ändamål.

Stiftelsen Världsnaturfonden WWF har ett förtroenderåd anknutet i vilket H M Konungen är ordförande. Förtroenderådets uppgift är bl a att rekommendera den övergripande inriktningen av stiftelsens verksamhet samt att utse ledamöter i stiftelsens styrelse.

Stiftelsens ansvariga organ är dess styrelse med Lennart Ahlgren som ordförande.

Stiftelsens kansli finns i Ulriksdals Slott, Solna.

NATURVÅRDSVERKSAMHETEN

WWF Sveriges (Världsnaturfondens) huvuduppgift är att skydda den biologiska mångfalden och verka för naturresursernas uthålliga nyttjande, både i Sverige och globalt genom WWFs nätverk.

WWF International koncentrerar sitt arbete till sex globala temata (skog, hav och kust, sötvatten, klimat, miljögifter och arter) inom vad som kallas *One Global Programme*. Detta program omfattar dels WWFs kärnvärderingar och ett antal globala naturvårdsmål. Dessa mål är vägledande för Världsnaturfondens arbete. Verksamheten fokuseras till prioriterade ekoregioner som framtagits genom en global biodiversitetsanalys (Global 200). WWF Sveriges naturvårdsarbete var till och med utgången av 2005 organiserat i fem program, vilkas verksamhet beskrivs separat nedan. Tre av dessa är identiska med tre av de globala temata (Skog, Hav och kust och Sötvatten). Det fjärde, artarbetet, sker inom ramen för Kulturlandskapsprogrammet. Vidare har WWF Sverige ett program för Utbildning. Vid sidan av dessa program gav vi också aktivt stöd till övriga globala temata. Under 2005 genomfördes en rad aktiviteter som en fortsättning på den internationella utvärdering av naturvårdsarbetet som utfördes 2004. Ett resultat av detta arbete var att en naturvårdschef anställdes i november, med uppgift att förutom att leda det strategiska naturvårdsarbetet, även utveckla organisationen och anpassa denna efter de krav som ställs på en organisation av WWF:s storlek. Detta arbete startade under december och kommer att fortsätta under 2006.

Det marina arbetet är fr a inriktat på att öka antalet skyddade marina områden och att uppnå ett hållbart fiske. Kulturlandskapets projekt handlar i hög grad om restaurering, hävd och områdesskydd men även om rovdjursfrågor, illegal arthandel och påverkan på EUs jordbrukspolitik. Arbetet inom skogsprogrammet syftar till att skapa ett långsiktigt hållbart skogsbruk, skydda tillräckliga arealer skog med höga skyddsvärden, och att restaurera förödda skogsbiotoper. Sötvattensarbetet fokuserar på skydd, restaurering och hållbar förvaltning av våtmarker och avrinningsområden samt på vattenkrävande verksamheter som bomullsodling och dammar. Programmet för utbildning och ungdom fokuserar på utbildning och information om uthållig utveckling, t ex i form av lärarfortbildning och nätverksarbete i Sverige, runt Östersjön och i andra utvalda ekoregioner. (Utbildning tillhör från och med 2006 Kommunikationsavdelningen).

Som en komplettering drivs vissa projekt med programövergripande inriktning. Ett gäller arbetet inom *WWF Baltic Ecoregion Programme*. Ett annat gäller arbetet med internationella policyfrågor som följer två linjer: a) övergripande policyfrågor, som handlar om ekonomiska institutioner och miljön, ett internationellt ramverk för hållbar utveckling samt information och utbildning på det internationella policyområdet, samt b) klimatfrågan med fokusering på det internationella regelverket och näringslivets roll i arbetet.

Dessutom stöder vi arbetet inom *Internationella försurningssekretariatet*, *Internationella kemikaliesekretariatet* och *Internationella fiskesekretariatet* där WWF ingår i samtliga styrelser.

HAV OCH KUST

Under 2005 fortsatte programmet att prioritera två huvudinriktningar för att bevara havens biologiska mångfald – marina skyddade områden och hållbart fiske. Med stöd av en projektledare för sjöfartsfrågor har vi lyckosamt drivit arbetet för att utse Östersjön till ett särskilt känsligt havsområde, PSSA (Particularly Sensitive Sea Area), enligt FN-organet IMOs (International Maritime Organization) klassificering. IMO antog Östersjöländernas förslag i december 2005. Denna fråga som Världsnaturfonden drivit i över 10 års tid, är slutligen befast och lagstadgad.

Nationellt

Ett intensivt arbete för att skapa ett nätverk av marina skyddade områden i Östersjön och Västerhavet har prioriterats under 2005. En nationell kartläggning av skyddet av det svenska kust och havsområdet fick stort genomslag och har överlämnats till Naturvårdsverket för att inarbetas i den nationella databasen Vic Natur. Världsnaturfonden har fått ansvar för en del av det största Interreg projekt som Europa Kommissionen någonsin finansierats - BALANCE (Baltic Sea Management - Nature Conservation and Sustainable Development of the Ecosystem through Spatial Planning). Representativiteten i dagens nätverk av skyddade områden i Östersjön kommer studeras samt ”blå korridorer” utvecklas.

I Kosterfjorden har vi fortsatt arbetet med att inventera skyddsvärda marina miljöer för att utveckla en metodik för kartering av havsområden. Därtill ingår vi i den referensgrupp som arbetar med dialog och förebereelser inför inrättandet av Koster som första marina nationalpark i Sverige.

Arbetet med att förändra fisket i hållbar och långsiktig riktning fortsätter. Dialogen med Sveriges Fiskares Riksförbund och enskilda fiskare har fortsatt. Förberedelserna inför inrättandet av en regional rådgivande nämnd för Östersjön (RAC) där miljö och näringsintressen gemensamt diskuterar problem och lösningar har varit tidskrävande. Samordning med miljöorganisationer samt Östersjöprogrammet har dock skapat mycket goda förutsättningar för ett spännande arbete under 2006.

WWF genomförde med bl a Stockholms universitet och Skärgårdsstiftelsen ett gemensamt informationsprojekt om hoten mot Östersjöns miljö vållade av alternativa båtbottnfärger. Studier delfinansierade av Världsnaturfonden visade nämligen att de nya ”miljövänligare” båtbottnfärgerna i de flesta fall var ännu farligare än de gamla.

Policyarbete och forskning har även omfattat insatser riktade mot havsfåglar (t ex måsfåglar) som hotas av bl a miljögifter och som bifångster i fiskeredskap. Vid ett uppmärksammat seminarium i samband med Östersjöfestivalen diskuterades övergödningen av Östersjön och lösningar på att komma tillrätta med problemet.

Internationellt

Världsnaturfonden fokuserar internationellt på skydd av valar och havssköldpaddor. Värningen av späckhuggarfaddrar har fortsatt kunnat ge ett betydande stöd till Hav och Kust programmets verksamhet.

Med stöd av Sida pågår ett informationsarbete gällande marina skyddade områden och fiske i Östra Afrika. Initiativet kommer leda till produktion av informationsmaterial, filmer och barnprogram som kommer belysa dessa problem och de lösningar som WWF arbetar med. I Tanzania och Kenya pågår ett omfattande arbete med lokalbefolkningen i kustområden för att skydda naturvärdena i marina reservat och gynna ett hållbart nyttjande av naturresurserna.

Under 2006 kommer arbetet med att inrätta flera marina skyddade områden i de svenska haven att fortsätta. Fisk- och fiskefrågorna kommer dock att återigen prioriteras. Inrättandet av en regional rådgivande nämnd för fiske och fiskförvaltning i Östersjön (RAC) kommer engagera Världsnaturfonden under de kommande åren. Tillsammans med Östersjöprogrammet kommer frågan om illegalt fiske att granskas speciellt mycket. Sjöfartsarbetet kommer att avvecklas efter Nordsjökonferensen som hålls i Göteborg under våren. Det kommer att ersättas med en tidsbegränsad satsning på marina däggdjur.

KULTURLANDSKAPET

Programmet fokuserar på landsbygdsutveckling som inkluderar hållbart nyttjande av naturresurser, rovdjursfrågor och påverkan på EU:s jordbrukspolitik samt Arktisfrågor och arthandel.

Nationellt

Många växt- och djurarter i jordbrukslandskapet är beroende av den störning som bete och slåtter utgör. Ett aktivt jordbruk med betande djur på naturbetesmarkerna är därför en förutsättning för en rik natur. Arbetet med landsbygdsutveckling sker framför allt regionalt där Världsnaturfondens finansiella insatser kompletteras med extern finansiering. Strategiskt

följer satsningen devisen om bondens dubbla uppdrag: produktion av mat, gärna med ”gröna” tilläggsvärden och ”produktion” av artrika, levande landskap.

Det ICA-stödda *Naturbetesprojektet* har under 2005 fokuserat på Närkes fågelsjöar, Västmanlands Svartådal, Roslagen i Uppland, och Gotland. Stora framgångar i Närke med bl a restaureringar i fr a Kvismaren, offentlig upphandling av Naturbeteskött till skolbespisning och ett stort anslag från Naturvårdsverket. Närkesprojektet har också varit värd för en utbildningsinsats för våra kollegor i Estland, Ryssland och Mongoliet, vars mål har varit att ge våra samarbetspartners en gemensam bild av naturbete och naturbeteskött. Marknadsanalyser visar på stora förutsättningar för naturbeteskött i Roslagen och på Gotland. Ett beviljat LBU-projektanslag för arbete i Östra Småland öppnar dörren för en konsolidering av tidigare insatser.

Policyarbetet kring *den gemensamma jordbrukspolitiken* fokuseras nu på landsbygdsprogrammet (LBU) och har inkluderat remissvar och föredrag för ”den parlamentariska gruppen”. Naturbeteskött ingår nu som sortiment vid offentlig upphandling.

Rovdjursarbetet har fokuserat på den illegala rovdjurjakten med bl a upprättandet av ett ”anti-tjuvjaksforum” och aktivt deltagande i utredningen om jakt och fiske i fjällen som avslutades under 2005. WWF genomförde under året Sveriges första utbildning i effektiv hantering av illegal jakt för tjänstemän från polis, åklagarämbetet och länsstyrelse med 125 deltagare. En utredning av det Brottsförebyggande Rådet (BRÅ) visar på att faunakriminalitet är utbredd i landet.

Ekoparksarbetet har introducerat ett innovativt samarbete med KTHs arkitektursektor där Ekoparken utgör en viktig ingrediens i studenternas examensarbeten. Samarbetet genererar framtida arkitekter med stor förståelse för betydelsen av närnatur där ekologi utgör en naturlig del i ett tredelat koncept som också inkluderar teknik och sociala frågeställningar.

Internationellt

WWFs Naturbetesprojekt i ryska Karelen beviljades under året Sida-medel och ingår nu som del av det Världsbanksstödda (GEF) Baltic Sea Regional Project och SLUs jordbruksprojekt i nordvästra Ryssland. Projektet har haft uppstart och fältarbetet påbörjas i början av 2006. Samarbetet inom Väinameri-projektet i Estland fortsätter för att säkra uppnådda resultats hållbarhet. Projektet presenterades under året i svensk TV. Två marknadsundersökningar genomförda under året visar att förutsättningarna för både försäljning av naturbeteskött och turistiska aktiviteter i ryska Karelen är goda.

I östra Ryssland genomfördes ett tio-årsjubileum där Ministeriet i Jakutsk (Sakha-republiken) firade samarbetet med WWF som bl a genererat ofantliga arealer skyddade områden och forskningsstationen Lena-Nordenskiöld. Generalsekreterare Lars Kristoferson fick ta emot Ministeriets högsta uppskattning för vård av jakutisk natur.

Det stora landsbygds- och miljöundervisningsprojektet i Mongoliet har nu inletts och efter en period av initiala svårigheter fungerar WWF-kontorets insatser väl. Miljögiftsarbetet har genererat viktig kunskap under året som bl a presenterats i två dokument, ett för allmänhet om miljögifter i hemmet och ett för att höja kunskapsnivån hos landets parlamentariker. Tio mongoliska hästar har också återutsatts i västra Mongoliet som led i ett samarbete mellan franska Takhi-foundation och WWF

Arthandelsarbetet i Sverige har fokuserats på genomförandet av Miljöbalkens bestämmelser (som bl a resulterat i ett stort beslag av växter på Gotland och många beslag av störrum – rysk kaviar). Ett mycket spännande resultat av det svenska samarbetet med Traffic är att det svenska SNUT-gruppskonceptet nu har kopierats av kollegor i sydöstra Asien genom tillkomsten av ”the ASEAN *wildlife enforcement network*”.

WWF/Traffic´s tigerarbete har under året uppmärksammat omfattande illegal jakt på tiger i Indien. Detta har resulterat i att den indiska regeringen nu på allvar genomför ett fyrapunktsprogram för att rädda den bengaliska tigern, ett arbete som leds av den indiske premiärministern Manmohan Singh.

SKOG

Skogsprogrammet bedrivs i enlighet med WWFs internationella prioriteringar. Tyngdpunkten ligger på uthålligt nyttjande av skogsresurserna samt skydd av skogsmark med höga biologiska värden.

Den internationella verksamheten bedrivs inom av WWFs internationellt prioriterade regioner och ekoregioner.

Nationellt

Nationellt har ett kraftigt fokus legat på att påverka myndigheter, näringen och allmänheten med olika medel. WWF Sweden Forest & Trade Network har fortsatt spelat en stor roll för att påverka större aktörer att förbättra sina policies för inköp av trävaror, och under året har förhandlingar med flera stora företag förts.

I de nationella processerna om vår framtida skogspolitik, samt andra fora där myndigheternas skogsarbete diskuterats, har Världsnaturfonden deltagit och försökt påverka beslut för att öka miljöhänsynen i skogsbruket och för att bevara mer av de sista, äldre skogarna i landet. Stormen ”Gudrun” i början av januari fick stor påverkan på programmets nationella arbete och särskilt i samband med det forskningsprojekt som vi deltar i på SLU, om ökat intresse för ädellövskogarna. Vi har också deltagit i en internationell konferens om stormskador, arrangerad av FAO och UNECE, med vår erfarenhet om miljöhänsyn. I Sverige har Världsnaturfonden också samlat erfarenheter kring projekt som syftar till att stärka naturvårdsarbetet ute i landet. Kring Fulufjället satsar vi på att utveckla hållbar turismnäring i nära samarbete med naturvård, och i Östra Vätterbranterna försöker vi sprida ett gott arbetssätt för myndigheter när dessa ska kommunicera med markägare och brukare för att bättre kunna planera naturvårdsåtgärder.

Implementeringen av den nya FSC-standarden har fortgått under året, och WWF har gjort en stor insats i detta arbete.

Internationellt

I Ryssland har arbetet med kartläggning av skogar med höga bevarandevärden – HCVF – avslutats, och används redan av skogsbruket som ett underlag vid planering. Vi har även satsat mycket på att bekämpa olaglig avverkning och handel med trävaror i de båda internationella processerna FLEGT och ENA-FLEG.

Under året har stöd även givits till WWFs arbete med att skydda ett av Europas mest unika skogsområden – Bialowiezaskogen i östra Polen. Genom information, lobbyingsarbete samt

utveckling av ekoturism i området arbetar WWF för att skapa opinion för ett fullständigt skydd av Europas sista stora låglandsurskog.

I tropikerna har under året ett omfattande naturvårdsarbete bedrivits med fokus på de tre stora kvarvarande blocken av regnskog; Amazonas, Kongobäckenet och i den indonesiska övärlden. Detta arbete bedrivs uteslutande i de högst prioriterade ekoregionerna och nu utvecklas ekoregionplaner för Madagaskars regnskogar, Panda-skogarna i sydvästra Kina och Albertine Rifts bergsregnskogar (i Afrika).

I Sydamerikas regnskogar har arbetet med genomförandet av avsättningar av stora arealer ursprunglig skog fortsatt med stor framgång. Dessutom har Världsnaturfonden initierat ett antal FSC-certifierade byskogsprojekt, tillräckligt stora för att bli ekonomiskt intressanta för byborna. Byskogsprojekten har också kunnat kombineras med andra typer av utkomstmöjligheter för lokalbefolkningen i de skyddsvärda skogarna, bl a ekoturismutveckling. Viktiga framsteg i sydvästra Amazonas regnskogar är det gränsöverskridande samarbetet mellan Bolivia och Brasilien i förvaltning av regnskogen och dess resurser. Detta samarbete har kommit till stånd tack vare WWF's aktiva lobbying.

I Afrika bedrivs arbete i ekoregionerna Congo Basin (dels i Kameruns kustregnskogar dels i Albertine Rift), Miombo och i Madagaskars regnskogar. I Kamerun har arbetet med att skapa en ny nationalpark fortsatt och myndigheter, lokalbefolkning och lokala ledare har nu enats om var parkgränsen ska gå. Dessutom har vi i ett antal byar kommit tillrätta med den illegala jakten på bushmeat genom att bilda jaktvårdsföreningar.

I Albertine rifts regnskogar har en rad projektaktiviteter ägt rum. I Kahuzi-Biegas nationalpark i Kongo har vi utrustat parkförvaltningen med uniformer och stött deras arbete med "anti-tjuvjakt". Denna park är den östra låglandsgorillans främsta hemvist. I Virungaparken har arbetet fortsatt med att demarkera parkgränsen, utveckla byskogsbruk, plantskolor, och direkt arbete med Grauers gorilla, bergsgorilla och östlig schimpans. Utveckling av "ranger based monitoring" och "bufferzone management" är andra viktiga naturvårdsverktyg som används.

Arbetet med att utveckla korridorer av hänsynsfullt brukad skog mellan skyddade områden har fortsatt under året, bl a i Sichuanprovinsen i Kina, och på sydöstra Madagaskar. Under året besöktes Pandaskogarna av Världsnaturfonden och media under en pressresa, vilken fick stort genomslag i Sverige.

Arbetet med att skapa nationalparken Sebangau på Borneo, 568 700 ha ursprunglig regnskog, som startades 2004, har fortsatt, och har utgjort en del av en ny viktig prioritering – det så kallade "Heart of Borneo"-initiativet. Regnskogarna på Borneo försvinner i en rasande takt, och WWF satsar nu mycket på att bevara resterna, och minimera skadorna av storskaliga avverkningar och anläggning av nya oljepalmsplantager. Inom WWFs internationella arbete med utveckling av uthållig palmolja-produktion, har flera företag engagerat sig och anslutit sig till den rundabordsprocess som under året etablerat kriterier för dessa plantager.

Tack vare det omfattande samarbetet med IKEA kring skogsfrågor internationellt, har det ömsesidiga förtroendet vuxit. Under året har projekt för att utveckla hållbar bomullsproduktion startats, och diskussioner om klimatfrågan fortsatt.

Det svenska skogsprogrammet är dessutom värd för den europeiska koordinationen av arbetet med skogsbrukskriminalitet, samt samordningen av europeiska Forest and Trade Networks.

Under 2006 kommer arbetet med att skydda skogar att koncentreras på att utveckla samarbeten mellan myndigheter, markägare och allmänhet i Sverige. Internationellt kommer vi att fortsätta att utveckla modeller för att peka ut skogar med höga bevarandevärden, samt att i prioriterade ekoregioner hjälpa till att skydda större områden av betydelse för den biologiska mångfaldens bevarande. Vi kommer också att arbeta med att påvisa och bekämpa illegalt skogsbruk och illegal handel. Världsnaturfonden ska påverka alla aktörer att avstå från handel med skogsråvaror av tvivelaktigt ursprung. Satsningen på att motverka omvandling av tropiska skogar till palmoljaplantager kommer att intensifieras, och samverkan med handeln att utökas.

VÅTMARKER OCH SÖTVATTEN

Målet med programmets verksamhet är att sjöar, rinnande vatten och våtmarker ska förvaltas på ett sätt som gynnar den biologiska mångfalden och vattenresursens uthålliga nyttjande. Arbetet för att uppnå dessa mål sker främst genom fältprojekt med restaureringar och andra åtgärder, kunskapsuppbyggnad exempelvis genom inventeringar och utredningar samt påverkan på myndigheter, företag och allmänhet för att förbättra skyddet, minska exploatering och gynna hållbart nyttjande.

Nationellt

Ett antal våtmarker och rinnande vatten runt om i landet restaureras nu med stöd från Världsnaturfonden. I Smedjeåns dalgång i Halland har arbetet med att skapa ”meanderslingor” fortsatt. Inom ramen för projekt ”Levande Skogsvatten” har en modell för hur vatten kan hanteras i skogsbruket tagits fram och börjat testas i praktiken. En serie rapporter om skogsvattens biologiska mångfald m.m. har publicerats.. En ny våtmark med namnet ”Borsta kärr” har anlagts inom Högestads och Christinehofs fideikommiss i Skåne och i projekt Pite älvdal (Norrbotten) har fortbildningen av lärare fortsatt och skogstjänstemän utbildats i vattenfrågor. Praktiska restaureringsåtgärder har gjorts, bl.a. i form av igenläggning av diken för att återskapa skogliga våtmarker.

Restaureringarna av Asköviken (Västmanland) har kommit igång inom ramen för det 5 åriga EU: Life-projektet. Flodpärlmussleprojektet, även det med ett 5-årigt stöd från Life-fonden har genomfört sitt första år och planerade åtgärder har utförts enligt tidplanen med t.ex. eliminering av vandringshinder så att fisken kan vandra fritt, något som i sin tur gynnar flodpärlmusslan. Nya lekbottnar, i form av grus med olika fraktionsstorlekar har lagts ut i vattendragen och på en plats har botten spolats ren från slam. En broschyr om flodpärlmusslan och dess livsmiljöer har tagits fram och distribuerats ut till skogliga aktörer, myndigheter, universitet, skolor och andra intressegrupper.

När det gäller övriga projekt inriktade mot våtmarksarter kan särskilt nämnas projekten för vit stork och hotade groddjur som fortsatt enligt tidigare plan. Inom Fjällgåsprojektet, som drivs i samarbete med Naturvårdsverket och Jägareförbundet, har intensiva debatter och diskussioner pågått angående problem med genetiskt ursprung hos avelsfåglar och konkreta aktiviteter har vilat. Dessutom har vi i fjällgåsprojektet i Kustanais våtmarker (Kazachstan) anordnat seminarier, tagit fram underlagsmaterial mm i syfte att utöka skyddet av området.

Nya projekt som initierats under året är stöd till en film om rinnande vatten, en utvärdering av det svenska våtmarksarbetet de senaste decennierna och en utredning av hur väl de utpekade

våtmarksområdena enligt Ramsar återspeglar värdefulla våtmarkstyper inom Östersjöns avrinningsområde.

Arbetet med att förbättra det lagliga skyddet av våtmarker och vattenmiljöer sker främst genom engagemang i Natura 2000, Vattendirektivet och i genomförandet av miljömålen. I början av februari presenterade WWF ett förslag till svensk våtmarksstrategi tillsammans med Svenska Jägareförbundet, Sveriges Ornitologiska Förening och Våtmarksfonden. Förslaget gavs stort genomslag i media och kunde tjäna som påtryckning och underlag för den strategi myndigheterna presenterade i slutet av året.

Engagemanget i styrelserna för ArtDatabankens, Våtmarksfonden och Tåkernfonden har varit positivt och WWF har både kunnat bidra med kunskaper och förslag till utveckling av verksamheterna.

Internationellt

Världsnaturfonden har stött det övergripande globala arbetet inom ”Global Freshwater Program” där arbetet med att uppnå de uppsatta målen ”milestones” fortskrider enligt plan. Ett viktigt arbete har varit att försöka påverka olika länders fattigdomsstrategier (Poverty Reduction Strategy Papers) för att försäkra att ett uthålligt nyttjande av vattenresursen inkluderas i dessa. I det globala arbetet ingår också att försöka rädda de utrotningshotade floddelfinerna i Pakistan och Indien. Inventeringar gjorda i den övre delen av Ganges floden, i områden där WWF koncentrerar sina insatser, visar på en dubblering av antalet delfiner. Under året deltog WWF i en dialogprocess för att få fram en med myndigheter, företag, finansiärer och institutioner gemensam policy om dammar. Dialogprocessen koordinerades av Swedish Water House och under slutet av året utmynnade processen i en gemensam publikation med rekommendationer om hur svenska aktörer ska agera i dammfrågan. Arbetet i bomullsfrågan har fortsatt under året med täta företagskontakter både nationellt och internationellt i syfte att starta en process för att utveckla bättre odlingsmetoder för bomull. Metoder som minskar skadorna på sötvattens ekosystemen och som inte förorenar eller överkonsumerar det livsviktiga dricksvattnet för fattiga människor i utvecklingsländer. En rapport om bomullsodlingens miljökonsekvenser har tagits fram och förberedelser för en film om bomull har gjorts. Ett Årestaureringsprojekt (Padremaa) har initierats i Estland och mosserestaurering har prospekterats inom Nemunas delta, Litauen, inom ramen för GEF BSRP-projektet. Naturvårdsplanen för Kaliningrad har slutförts och publicerats.

Under 2005 kommer arbetet med att utveckla en kampanj för Skånska våtmarker att forstätta liksom arbetet med att utveckla Pite älv som modellprojekt för samarbete i vattenfrågor längs ett större avrinningsområde. Arbetet med att uppmärksamma de skogliga vattenmiljöerna kommer att fortsätta liksom framtagandet av hjälpmedel för planering och praktisk hänsyn. Life-projekten för flodpärlmussla och Asköviken kommer att fortsätta enligt plan. Övriga artprojekt som grodor, vit stork, fjällgås, utter och floddelfiner fortsätter enligt plan. Utvärdering av det svenska våtmarksarbetet kommer att göras, liksom en genomgång och analys av Östersjöområdet Ramsarområden. Engagemanget i det globala sötvattensarbetet kommer att fortsätta med bl. a. målutveckling och uppföljningsarbete, liksom engagemanget i dammar och bomullsodling. Vidare planeras utredningar av möjligheterna till integrerad vattenhushållning, ekosystembevarande och fattigdomsbekämpning i utvecklingsländer.

UTBILDNING OCH UNGDOM

WWFs utbildningsprogram arbetar i Sverige för att stimulera skolors arbete med utbildning för hållbar utveckling i allmänhet och för WWF centrala frågor i synnerhet. Hos en bredare målgrupp försöker vi öka medvetenheten om hur vår vardagskonsumtion påverkar t ex tropiska skogar, hav och sötvattens ekosystem samt öka efterfrågan på uthålligt framtagna produkter.

Utbildningsprogrammets internationella verksamhet fokuserar på ett antal utvalda regioner; Östersjöregionen, Victoriasjöns avrinningsområde i Afrika samt ett antal områden i Asien. Även internationellt vill vi bidra till en ökad kapacitet hos de formella skolsystemen och organisationer i lärandet för hållbar utveckling samt att öka delaktigheten hos lokalbefolkningen i utvalda modellområden.

Nationellt

I och med en ökad världshandel påverkar vi som konsumenter ekologiska och sociala förhållanden på andra håll i världen. Under de senaste fem åren har WWF fått stöd från Sida för att uppmärksamma vårt avtryck i tropikerna genom konsumtion av palmolja och soja. Hittills har projektet gett stöd till en dokumentärfilm som visats i SVT, till tryckta och Internetbaserade informations- och utbildningsmaterial, samt fortbildning och påverkansarbete gentemot olika aktörer. I Sverige har detta resulterat i att stora delar av detaljhandeln och flera viktiga tillverkare och återförsäljare ställt sig bakom och lovat bidra till arbetet för en mer uthållig produktion av palmolja. Att gå från detta löfte till att förändra produktinnehållet i praktiken kommer att ta tid och engagerade konsumenter kan ge en viss skjuts i rätt riktning, vilket WWF informationsinsatser har fortsatt att medverka till. Den omfattande fortbildningssatsningen kring ekologiska fotavtryck har fortsatt för lärare och blivande lärare. Hittills har över 2 980 lärare och lärarstudenter deltagit. Ett nätverk av regionala ”fotavtrycksambassadörer” har också byggts upp för att underlätta uppföljning och lokalt samarbete kring fotavtryckskonceptet. Det ekologiska fotavtrycket har även varit temat för lärarfortbildning, inspirationsveckor och ett rådslag med namnet ”Sätt spår i framtiden, nu!” som organiserades i samarbete med Universeum i Göteborg och som har inspirerat över 700 ungdomar från Göteborgsregionen. I rollspel, rundabordsamtal och paneldebatt fick Framtidsdagens deltagare möta inbjudna experter från olika delar av samhället i kreativa samtal om hur vi kan ta större ansvar för våra fotavtryck i världen.

Naturvaktarna, WWFs största utbildningsprogram, nystartade hösten 2004. Under årens lopp har tusentals barn och ungdomar utrustade med håvar, lappar och protokoll tagit tempen på miljön. 2004 gick flera finansiärer in och stöttade Naturvaktarnas nya satsning på utbildning för hållbar utveckling. Antalet aktiva Naturvaktare ökar stadigt och intresset för hemsidan är stort. Det senaste året har vi i Västra Götaland utvecklat ett nytt temamaterial; ”Mat på hållbar väg”. Två motsvarande material om vatten och energi kommer att tas fram tillsammans med pilotskolor och författare. Vi vill utveckla nya material och metoder som kan stimulera lärarlag i arbetet med att öka eleverns kunskaper och förmåga att reflektera, kritiskt granska och söka nya lösningar på hållbar utveckling. En omfattande fortbildningsinsats har genomförts för lärare och lärarstudenter både regionalt i Västra Götaland och nationellt för att sprida Naturvaktarprogrammet. Under 2006 kommer vi att fortsätta att utveckla och uppdatera vår hemsida och de undersökningsprotokoll som ligger till grund för Naturvaktarna.

Internationellt

Sex organisationer i Ryssland, Estland, Lettland, Litauen och Polen deltar i Naturvaktarnas motsvarighet på andra sidan Östersjön, Naturewatch Baltic. Efter EU inträdet arbetar nu organisationerna i Baltikum och Polen med Naturewatch Baltic självständigt på nationell nivå. De två ryska organisationerna samt det internationella nätverket får fortsatt stöd från WWF. Målet med Naturewatch Baltic är att stärka organisationerna samt ge ökade kunskaper och erfarenheter för arbete med miljöundervisning och hållbar utveckling på lokal nivå. Med material och metoder från Naturewatch Baltic kunde mer än 10 000 ungdomar lämna klassrummen för att lära sig om natur och hållbar utveckling; i samhället, i skogen, i hagen eller vid stranden. Under snart två år har organisationerna i de nya EU länderna fortsatt arbeta inom NWB men nu utan ekonomiskt stöd utifrån.

Inom NWB ville vi nå nya lärare samt hitta en bättre form för fortbildning av lärare. För att möta detta behov skapades projektet *Education for Change* av 15 organisationer och universitet runt Östersjön. Om tre år är projektet klart och då kommer det att finnas en universitetskurs för blivande lärare, en modell för lärarfortbildning samt material och en kader utbildade kursledare. Syftet är att skolan på ett bättre sätt ska träna elever i att vara aktiva inom hållbar utveckling lokalt. WWF är initiativtagare och har en framskjuten roll i projektet som leds av Uppsala Universitet. Projektet stöds av EU och Svenska Institutet.

Utbildningsprogrammet inom Victoriasjöns avrinningsområde innebär en genomgripande fortbildningssatsning av ett antal utvalda skolor, lärarhögskolor och byar i Tanzania, Kenya och Uganda. Samtliga lärare i de utvalda skolorna och alla lektorer på lärarhögskolorna har fått fortlöpande miljöutbildning som ger både fakta och metoder. Både lärare och lärarfortbildare har upprättat aktionsplaner för hur de ska arbeta vidare. Representanter från de utvalda byarna har deltagit i workshops där de har identifierat miljöproblem och analyserat sina roller och vad som kan göras. De och lärarna ska få mer fortbildning, material ska tas fram, lokala projekt implementeras och nätverk skapas mellan länderna. Målsättningen är att förbättra metoderna för miljöutbildning samt tillhandahålla aktuellt material och därigenom öka kunskaperna om vad som påverkar avrinningsområdet samt stimulera arbete med alternativa metoder som skonar miljö och förbättrar levnadsvillkoren.

I Mongoliet pågår också ett stort utbildningsprogram. En antal representanter från skolor i ekoregionen Altai Sayan samt fortbildningsteam från hela landet utbildas löpande. De har fått ökade kunskaper om miljöfrågor och användande av pedagogiska metoder. De utgör ett nätverk av fortbildare som sedan skall utbilda lärare inom sina respektive geografiska områden. Skolorna i Altai Sayan skall kunna utgöra goda modeller för andra, testar metoder och material och delar med sig av sina erfarenheter till det nationella nätverket.

I Indien har lärare och byar fått fortbildning och stöd. Representanter från lokala beslutande organ utbildas i hållbart resursutnyttjande. WWF Indien stimulerar också tusentals naturklubbar på skolorna där engagerade lärare och elever lär sig mera och arbetar praktiskt med olika naturvårdsprojekt. På den tibetanska högplatån i Kina stötts praktiska exempel på hållbara utvecklingsprojekt med lokalbefolkningen som blir lärande exempel för andra.

Under 2006 drar det nya stora initiativet igång på allvar i Östersjöområdet för att öka lärandet för hållbar utveckling genom nya material och metoder för fortbildning. I Sverige fortsätter nysatsningen av Naturvaktarna och fortbildningen kring frågor om ekologiska fotavtryck. Utbildningsprogrammet runt Victoriasjön växer och nya verksamheter dras igång i Kenya och Uganda. I Mongoliet fortsätter insatserna för att fortbilda och bygga nätverk och i andra delar av Asien görs fokuserade satsningar i utvalda ekoregioner.

FINANSIERINGEN

belopp inom ( ) avser 2004

VERKSAMHETSINTÄKTER 138,5 mkr (116,6)

Totala verksamhetsintäkter uppgick till 138,5 mkr (116,6).

Av detta utgjorde Insamlade medel (Från allmänheten , företag och externa stiftelser) 94,5 mkr (76,4) och Erhållna bidrag 44,0 mkr (40,1)

Insamlat från allmänheten 68,5 mkr (59)

Insamlat från allmänheten avser följande:

WWF Vänner , fadderskap och supporters 34,4 mkr (28)

Intäkterna från WWF Vänner ligger kvar på samma höga nivå som föregående år. Till detta kommer att allt fler väljer att stödja WWF med månatliga insättningar via autogiro.

Den fortsatta satsningen på att värva faddrar har även i år varit framgångsrik inom det fyra koncepten: Pandafadder, Djungelfadder, Späckhuggarfadder och Tigerfadder. Faddermedlen inflyter genom autogirobidrag, vilket bidrar till en långsiktigt billigare form för insamling.

Insamlingskampanjer 13,7 mkr (14,9)

Vårkampanjen med insamling till artskydd gav 2,1 mkr i intäkter. Höstkampanjens tema tropisk regnskog inbringade 3,1 mkr. Övriga kampanjer inbringade 8,5 mkr.

Spontana gåvor 6,7 mkr (4,6)

Intäkterna under denna post varierar kraftigt år från år. I testamentsmedel inflöt 5,7 mkr.

I minnesgåvor och kondoleanser inflöt 0,6 mkr .

I övriga spontana gåvor inflöt 0,4 mkr (2,1)

Externt initierade gåvor 13,6 mkr (11,5)

Allmänhetens gåvor via Skandia Världsnaturfonden, där varje sparare vid årets slut avsätter 2 % av sitt kapital till WWF, nådde 7,6 mkr (5,9).

För tjuogoandra året i rad genomfördes Pandaförsäljning ABs (tidigare VänerMedia) julförsäljning, varvid kunderna bidrar med ett i varans pris visst angivet belopp till WWF. Tusentals ungdomar deltog i försäljningsarbetet som inbringade 4,7 mkr (4,4).

Insamlat från företag 25 mkr (16,6)

Ett treårigt sponsringsavtal startade 2001 med möbelföretaget IKEA gällande uthålligt skogsbruk. IKEA svarade för 11,7 mkr av årets insamlade medel från företag.

Från FöreningsSparbanken erhöles 4,0 mkr genom Världsnaturkorten Maestro och Mastercard. SEB Östersjöfonden WWF bidrog med 2,7 mkr till WWF Sverige och ytterligare 0,5 mkr till WWF Finland. SEB Etisk Globalfond bidrog med 0,4 mkr.

Genom samarbete med ICA fick WWF bl a ett bidrag från försäljning av bärkassar och Skonaserien på 2 mkr, varav resultatfördes 1 mkr. Genom ett treårigt samarbete med Wallenius Lines i ett internationellt havsprojekt resultatfördes 1,2 mkr. Ett nytt samarbete med Stena Metall inleddes förra året varvid företaget stödjer WWFs utbildningsprojekt Naturväktarna för skolungdom med 1 mkr per år.

Sveaskog bidrog med 2,3 mkr . Samarbetet med SBAB fortsatte under året med stöd på 0,5 mkr till WWFs östersjöarbete.

Från Weibull Trädgård erhöles 0,3 mkr, från Forbo Flooring 0,3 mkr och Bertmarks Förlag 0,2 mkr.

Bland övriga företag som under året givit värdefulla stöd kan nämnas: Magtoys, Canon, IL Recycling, Bokningsbolaget, Stenquist, HSBC, Nokia och Strömma Kanalbolaget.

Insamlat från externa stiftelser 1,1 mkr (0,7)

Från externa stiftelser och organisationer har för sökta projekt erhållits 1,1 mkr .

Offentliga bidrag 39,0 mkr (34,5)

Från Forum Syd har till regnskogsprojekt bidrag erhållits med 13,9 mkr. Genom det första året av ett nytt 3 årigt ramavtal med Sida resultatfördes 12,5 mkr. Från Sida har även erhållits informationsbidrag på 2,2 mkr , samt för några utbildningsprojekt 4,2 mkr.

Till nationella projekt söks bidrag från EU, Naturvårdsverket, Jordbruksverket, olika länsstyrelser och kommuner. Dessa bidrag uppgick sammanlagt till 6,2 mkr .

Anknutna stiftelser & WWF organisationer i andra länder 5,0 mkr (5,7)

Från de anknutna stiftelserna har överförts 2,3 mkr för finansiering av naturvårdsprojekten i enlighet med respektive stiftelses ändamål.

Från WWF Network (WWF familjen) har överförts 2,7 mkr för finansiering dels av satsningen för Östersjön, Baltic Programme, dels för ett globalt skogspolicyprojekt, båda baserade hos WWF Sverige.

KAPITALFÖRVALTNINGEN

Tiden från det att Stiftelsen erhåller gåvor och bidrag till att medlen utbetalas till naturvårdsändamål, ger möjlighet till förräntning av detta kapital. Stiftelsen har dessutom under årens lopp fonderat medel i avsikt att därigenom kunna ge trygghet och trovärdighet i de åtaganden som stiftelsen engagerat sig i. Säkerhet och etik styr kapitalförvaltningen i första hand.

Årets realisationsresultat vid omsättning av kapitalportföljen uppgick till totalt 2,5 mkr (0,7)

Anknutna stiftelser

Stiftelsen Världsnaturfonden WWF är ansvarig förvaltare av ett antal s.k. anknutna stiftelser, vars avkastning överförs som ändamålsbestämda bidrag till WWFs naturvårdsverksamhet efter avsättning till kapital och viss administration. Stiftelserna är självständiga juridiska personer som inte ingår i Stiftelsen Världsnaturfonden WWFs balansräkning. De anknutna stiftelserna per 2005 12 31 är :

Stiftelsen Florafonden
 Stiftelsen Väktarfonden & Nils Dahlbecks minne
 Stiftelsen Skogsfonden STORA - WWF
 Stiftelsen Sirie Warenborgsfonden
 Stiftelsen Makarna Forssbergs minnesfond
 Stiftelsen Fonden för Världsnaturfondens Carl Mannerfelt pris
 Stiftelsen Elisabeth Jihdes minnesfond
 Stiftelsen Skärvårdsfonden WWF
 Stiftelsen Levande Skärgårdshav WWF
 Stiftelsen Mildred von Platens fond mot illegal jakt på rovdjur i Sverige

FÖRMÖGENHET

Marknadsvärdet av koncernens förmögenhet 2005-12-31 174 325 tkr (148 325) enligt nedan:

	<u>2005-12-31</u>	<u>2004-12-31</u>
Eget kapital till bokfört värde	140 105	133 353
Skillnad mellan bokfört värde och marknads- värde på värdepapper	<u>34 220</u>	<u>14 972</u>
Eget kapital till marknadsvärde	174 325	148 325

KONCERNEN

Världsnaturfonden äger 100 % av aktierna i Världsnaturfondens Försäljnings AB (org nr 556237– 4925), som har som verksamhet att med inriktning på miljö- och naturvård bedriva försäljning av varor till företag via telemarketing.

Bolaget omsatte under 2005 1,1 mkr (2,0) och redovisade ett nettoresultat på 454 tkr (611).

RESULTATRÄKNING

(tkr)	Not	2005		2004	
		Koncernen	Stiftelsen	Koncernen	Stiftelsen
Verksamhetsintäkter					
Insamlat från allmänheten	1	68 455	68 455	59 049	59 049
Insamlat från företaget	2	24 964	24 964	16 651	16 651
Insamlat från externa stiftelser		1 150	1 150	752	752
Bidrag från Sida o andra myndigheter		38 977	38 977	34 457	34 457
Bidrag från anknutna stiftelser o WWF i andra länder		5 003	5 003	5 696	5 696
Varuförsäljning		1 067	0	2 010	--
S:a verksamhetsintäkter		139 616	138 549	118 615	116 605
Ändamålskostnader					
Nationell naturvårdsverksamhet		-21 066	-21 066	-16 265	-16 265
Internationell naturvårdverksamhet		-68 715	-68 715	-59 554	-59 554
Utbildning		-8 293	-8 293	-5 219	-5 219
Information		-23 360	-23 360	-18 871	-18 871
S:a ändamålskostnader	3	-121 434	-121 434	-99 909	-99 909
Insamlingskostnader	3	-9 679	-9 679	-7 501	-7 501
Administrationskostnader	3	-7 444	-7 339	-9 148	-8 639
Varu- och försäljningskostnader		-400	0	-652	--
Verksamhetsresultat		659	97	1 405	556
Resultat från finansiella poster					
Resultat från andelar i intressebolag		0	500	0	0
Resultat från övriga värdepapper	4	5 907	5 907	5 364	5 364
Övriga ränteintäkter o liknande res.poster		372	372	547	546
Räntekostnader och liknande res.poster		0	0	-101	-100
Förvaltningskostnader		-78	-78	-89	-89
S:a res. från finansiella poster		6 201	6 701	5 721	5 721
Resultat efter finansiella poster		6 860	6 798	7 126	6 277
Skatt på årets resultat		-108	-	-238	
Utnyttjande av ändamålsbestämda medel		20 939	20 939	15 903	15 903
Reservering av ändamålsbestämda medel		-21 806	-21 806	-18 888	-18 888
Årets resultat		5 885	5 931	3 903	3 292

BALANSRÄKNING

(tkr)

TILLGÅNGAR

Anläggningstillgångar

Materiella anläggningstillgångar

	Not	2005 12 31		2004 12 31	
		Koncernen	Stiftelsen	Koncernen	Stiftelsen
Byggnader och mark	5	635	635	635	635
Förbättringskostnader på annans fastighet	6	1 340	1 340	1 533	1 533
Maskiner och inventarier	7	<u>647</u>	<u>647</u>	<u>552</u>	<u>509</u>
		2 622	2 622	2 720	2 677

Finansiella anläggningstillgångar

Aktier i dotterbolag	8	--	180	--	180
Långfristiga värdpappersinnehav	9	<u>119 363</u>	<u>119 363</u>	<u>118 201</u>	<u>118 201</u>
		119 363	119 543	118 201	118 381

Summa anläggningstillgångar

121 985   122 165   120 921   121 058

Omsättningstillgångar

Varulager m m

Handelsvaror		14	--	48	--
--------------	--	-----------	----	-----------	----

Kortfristiga fordringar

Kundfordringar		1 117	1 018	811	758
Övriga fordringar		795	795	304	264
Förutbetalda kostnader & upplupna intäkter	10	<u>24 200</u>	<u>24 200</u>	<u>21 137</u>	<u>21 127</u>
		26 112	26 013	22 252	22 149

Kassa och bank

41 223   39 635   41 049   39 409

Summa omsättningstillgångar

67 349   65 648   63 349   61 558

Summa tillgångar

189 334   187 813   184 270   182 616

EGET KAPITAL OCH SKULDER

<i>Bundet eget kapital</i>		36	--	36	--
----------------------------	--	----	----	----	----

Fritt eget kapital

Fond för 1001		1 632	1 632	1 632	1 632
Ändamålsbestämda medel - ännu ej anslagna		30 225	30 225	29 358	29 358
Balanserat kapital		102 327	101 066	98 424	97 774
Årets resultat		<u>5 885</u>	<u>5 931</u>	<u>3 903</u>	<u>3 292</u>
		140 069	138 854	133 317	132 056
		140 105	138 854	133 353	132 056

Avsättningar

Övriga avsättningar	12	3 657	3 657	3 357	3 357
---------------------	----	--------------	--------------	--------------	--------------

Kortfristiga skulder

Leverantörsskulder		7 464	7 463	6 295	6 276
Skuld till dotterbolag			29		13
Skatteskuld		192		201	
Övriga kortfristiga skulder		16 808	16 733	20 326	20 255
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	13	<u>21 108</u>	<u>21 077</u>	<u>20 738</u>	<u>20 659</u>
		45 572	45 302	47 560	47 203

Summa eget kapital & skulder

189 334   187 813   184 270   182 616

STÄLLDA SÄKERHETER OCH ANSVARFÖRBINDELSER

Ställda panter	Inga	Inga	Inga	Inga
Ansvarförbindelser	Inga	Inga	Inga	Inga

KASSAFLÖDESANALYS

(tkr)

Den löpande verksamheten

Resultat före dispositioner
Justeringar för poster som inte ingår i kassaflödet
Betald skatt

Kassaflöde från den löpande verksamheten före förändringar av rörelsekapital

Förändring av varulager
Förändring av rörelsefordringar
Förändring av rörelseskulder

Kassaflöde från den löpande verksamheten

Investeringsverksamheten

Förvärv av materiella anläggningstillgångar
Avyttring av materiella anläggningstillgångar
Placering i finansiella anläggningstillgångar
Avyttring av finansiella anläggningstillgångar

Kassaflöde från investeringsverksamheten

Årets kassaflöde

Likvida medel vid årets början

Årets kassaflöde

Likvida medel vid årets slut

	2005		2004	
	Koncernen	Stiftelsen	Koncernen	Stiftelsen
Resultat före dispositioner	6 860	6 798	6 888	6 277
Justeringar för poster som inte ingår i kassaflödet	-1 556	-1 521	-4 418	-4 461
Betald skatt	-117	-	-	-
Kassaflöde från den löpande verksamheten före förändringar av rörelsekapital	5 187	5 277	2 470	1 816
Förändring av varulager	34	-	34	-
Förändring av rörelsefordringar	-3 860	-3 864	3 479	3 136
Förändring av rörelseskulder	-1 979	-1 901	2 404	2 670
Kassaflöde från den löpande verksamheten	-618	-488	8 387	7 622
Investeringsverksamheten				
Förvärv av materiella anläggningstillgångar	-595	-595	-2 058	-2 058
Avyttring av materiella anläggningstillgångar	78	-	-	-
Placering i finansiella anläggningstillgångar	-194 286	-194 286	-168 268	-168 268
Avyttring av finansiella anläggningstillgångar	195 595	195 595	173 137	173 137
Kassaflöde från investeringsverksamheten	792	714	2 811	2 811
Årets kassaflöde	174	226	11 198	10 433

Likvida medel vid årets början	41 049	39 409	29 851	28 976
Årets kassaflöde	174	226	11 198	10 433
Likvida medel vid årets slut	41 223	39 635	41 049	39 409

Tilläggsupplysningar

Justeringar för poster som inte ingår i kassaflödet

Avskrivningar
Realisationres. vid försälj. av anläggningstillgångar
Nedskrivning/återföring av nedskrivning (-) av aktier och aktierelaterade värdepapper
Avsättningar

Totalt justering för poster som inte ingår i kassaflödet

	2005		2004	
	Koncernen	Stiftelsen	Koncernen	Stiftelsen
Avskrivningar	686	650	932	889
Realisationres. vid försälj. av anläggningstillgångar	-2 542	-2 471	-726	-726
Nedskrivning/återföring av nedskrivning (-) av aktier och aktierelaterade värdepapper		-	-1 256	-1 256
Avsättningar	300	300	-3 368	-3 368
Totalt justering för poster som inte ingår i kassaflödet	-1 556	-1 521	-4 418	-4 461

Noter med redovisningsprinciper och bokslutskommentarer

Avser koncernen om inget annat anges.

Belopp anges i tkr om inget annat avses.

Allmänna redovisningsprinciper

Årsredovisningen har upprättats i enlighet med Årsredovisningslagen och Bokföringsnämndens allmänna råd samt med vägledning av FRII:s årsredovisningsmall.

Anknutna stiftelser

Världsnaturfonden förvaltar tio s k anknutna stiftelser som bildats genom donationer. Stiftelsernas avkastning efter kapitalisering anslås till naturvårdsprojekt. Dessa skall enligt stadgarna bedrivas i Världsnaturfondens regi. Från de anknutna stiftelserna överförda anslag och administrativa bidrag redovisas under verksamhetsintäkter som "Bidrag från anknutna stiftelser".

Koncernredovisning

Koncernredovisningen, som omfattar stiftelsen Världsnaturfonden och det helägda dotterbolaget Världsnaturfondens Försäljningsaktiebolag, är upprättad enligt förvärvsmetoden.

Värderingsprinciper

Fordringar har tagits upp till belopp varmed de beräknas inflyta. Övriga tillgångar och skulder har värderats till anskaffningsvärde respektive nominellt värde om ej annat anges i not.

Tillgångar och skulder i utländsk valuta värderas enligt balansdagens kurs.

Varulager

Varulagret värderas med tillämpning av först in- först ut principen enligt lägsta värdets princip.

Värdering av värdepapper

Aktier och andelar värderas till anskaffningsvärden. Nedskrivning görs om det verkliga värdet för innehavet minskat och om denna värdenedgång bedöms vara varaktig. Aktier och andelar erhållna genom testamente eller gåva värderas till marknadsvärdet vid tidpunkten för överföring till Världsnaturfondens depå.

Obligationer förvärvade i syfte att innehas till inlösenstidpunkt värderas vid förvärvet till anskaffningsvärde. Skillnaden mellan anskaffningsvärde och inlösenvärde periodiseras så att den effektiva räntan vid förvärvet är konstant över innehavstiden. Övriga värdepapper värderas enligt lägsta värdets princip.

Vid värderingen används den s k portföljmetoden, vilket innebär att den totala aktieportföljen värderas till det lägsta av anskaffningsvärdet och marknadsvärdet på balansdagen.

Intäktsredovisning

Huvudprincipen är att intäkter i form av gåvor och bidrag intäktsförs när gåvan sakrättsligt är genomförd. Detta innebär att gåvor från i första hand privatpersoner normalt redovisas enligt kontantprincipen. Insamlade medel från företag och organisationer m m redovisas efter bokföringsmässiga principer, vilket innebär att intäkterna redovisas det år de avses. Avtalade men ännu inte erhållna bidrag per bokslutsdagen intäktsförs efter en försiktig värdering i bokslutet.

Gåvor som utgörs av annan tillgång än kontanta medel värderas till marknadsvärdet vid gåvotillfället.

I de fall erhållna medel som mottagits med förbehåll att de skall gå till specifikt projekt, inte hunnit förbrukats vid bokslutsdagen, redovisas dessa som förutbetalda intäkter under kortfristiga skulder i balansräkningen. Återföring sker då medlen utnyttjas, varvid dessa tas upp som verksamhetsintäkter.

Kostnaden för projektledning

I naturvårdsverksamheten ingår bl a kostnaden för projektledning, vilken bedrivs av anställd personal. Till viss del har även övriga indirekta kostnader (hyra, kontorsomkostnader m m) fördelats ut på naturvårdsverksamheten.

Avskrivningar

Avskrivningar på anläggningstillgångarna baseras på beräknade ekonomiska livslängder. Följande avstämningstider har tillämpats:

Förbättringskostnader på annans fastighet	10 år
Inventarier och bilar	5 år
Datorutrustning	3 år

Not 1   Insamlat från allmänheten

	<u>2005</u>	<u>2004</u>
WWF Vänner och supporters	34 420	28 001
Insamlingskampanjer	13 716	14 896
Spontana gåvor	a 6 722	4 608
Externt initierade gåvor	b 13 597	11 544
Summa Insamlat från allmänheten	68 455	59 049

a I spontana gåvor ingår främst testamentsmedel som under året inflöt med 5,7 mkr (3,2).

b I beloppet ingår främst allmänhetens gåvor via Skandia Världsnaturfonden 7,6 mkr (5,9) och via Pandaförsäljningen AB med 4,7 mkr (4,4).

Not 2   Insamlat från företag

Från IKEA erhöles 12,5 mkr under året, som är det fjärde i ett sexårigt internationellt samarbete, som bl a syftar till att utarbeta globala verktyg för ett ansvarsfullt skogsbruk. Av det erhållna beloppet har 11,7 mkr resultatförts under 2005 och återstoden resultatförs 2006.

Not 3 Löner, andra ersättningar och sociala kostnader

I ändamålskostnader samt i insamlings- och administrationskostnader ingår lönekostnader.

Medelantalet fast anställda

	2005		2004	
	Antal anställda	Varav män	Antal anställda	Varav Män
Moderstiftelsen	42	18	43	20
Dotterbolaget	0	0	1	1
Koncernen	42	18	44	21

Dessutom har stiftelsen haft 70 (58) projektanställda till vilka utgått 4 970 (4 116) i lön och 2 156 (1 816) i sociala kostnader varav 543 (470) pensionskostnader

Löner, andra ersättningar och sociala kostnader

Till styrelseledamöter utgår inga arvoden

	2005		2004	
	Löner och andra ersättningar	Sociala kostnader (varav pensionskostn.)	Löner och andra ersättningar	Sociala Kostnader (varav pensionskostn.)
Moderstiftelsen	16 160	9 048 (3 802)	15 953	9 076 (3 859)
Dotterbolaget	4	31 (0)	300	128 (0)
Koncernen	16 164	9 079 (3 802)	16 253	9 204 (3 859)

Löner och andra ersättningar fördelade mellan Generalsekreterare och övriga anställda

	2005		2004	
	GS	Övriga anställda	GS	Övriga Anställda
Moderstiftelsen	927	15 233	875	15 078
Dotterbolaget	-	4	-	300
Koncernen	927	15 237	875	15 378

Styrelseledamöter och ledande befattningshavare

	2005		2004	
	Antal på balansdagen	Varav män	Antal på balansdagen	Varav Män
Styrelseledamöter	9	6	9	6
GS och andra ledande befattningshavare	9	6	9	6

Av pensionskostnaderna avser 564 (719) stiftelsens generalsekreterare. Denne har tjänstepension från 65 år inom ramen för ITP-planen.

Enligt anställningsavtal med GS uppgår uppsägningstiden från dennes sida till 4 månader och från styrelsens sida till 12 månader. För övrigt har inga avtal tecknats om avgångsvederlag eller liknande förmåner med någon inom stiftelsen eller dotterbolagets ledning.

Sjukfrånvaro i stiftelsen

	1 jan - 31 dec 2005	1 juli-31 dec 2004
Total sjukfrånvaro 1)	3,11%	2,50%
- långtidssjukfrånvaro 2)	64,0%	65,0%
- sjukfrånvaro kvinnor	2,76%	2,56%
- sjukfrånvaro män	3,58%	2,43%
- anställda < 29 år	1,25%	1,61%
- anställda 30-49 år	3,59%	2,48%
- anställda > 50 år	2,53%	2,63%

1) som andel av ordinarie arbetstid

2) som andel av den totala sjukskrivningen som avser sammanhängande sjukfrånvaro på 60 dagar eller mer

Not 4 Resultat från övriga värdepapper

	<u>2005</u>	<u>2004</u>
Utdelning aktierelaterade värdepapper	2 065	2 233
Utdelning övriga värdepapper	1 371	1 149
Realisationsresultat	2 471	726
Återföring av nedskrivning	-	<u>1 256</u>
Summa	5 907	5 364

Not 5 Byggnader och mark

Genom testamentariskt förordnande erhöles 2004 del av fastighet för privatbostad. Fastigheten har upptagits till 50% av taxeringsvärdet vid gåvotillfället.

Not 6 Förbättringskostnader på annans fastighet

	<u>Moderstiftelsen</u>	
	<u>2005</u>	<u>2004</u>
Ingående ack anskaffningsvärden	2 734	1 589
Investeringar	0	1 145
Utgående ack anskaffningsvärden	2 734	2 734
	<u>2005</u>	<u>2004</u>
Ingående ack avskrivningar enl plan	1 201	1 008
Årets avskrivningar enligt plan	193	193
Utgående ack avskrivningar enl plan	1 394	1 201
Bokfört restvärde	1 340	1 533

Not 7 Maskiner och inventarier

	<u>Koncernen</u>		<u>Moderstiftelsen</u>	
	<u>2005</u>	<u>2004</u>	<u>2005</u>	<u>2004</u>
Ingående anskaffningsvärde	5 604	5 353	5 388	5 137
Inköp	595	278	595	278
Försäljning och utrangering	-218	-27	-1	-27
Utgående ackum anskaffningsvärden	5 981	5 604	5 982	5 388
	<u>2005</u>	<u>2004</u>	<u>2005</u>	<u>2004</u>
Ingående ack avskrivningar	5 052	4 341	4 879	4 211
Årets avskrivning	493	738	457	695
Försäljning och utrangering	-211	-27	-1	-27
Utgående ackum avskrivningar	5 334	5 052	5 335	4 879
Bokfört restvärde	647	552	647	509

Aktiverade belopp i moderstiftelsen avser endast förvärv fr o m 1997. Tidigare år har anskaffningar kostnadsförts direkt. Kostnaden för datorprogram och installationskostnader i samband med datorinvesteringar har kostnadsförts i sin helhet.

Under året har 124 tkr (136) erlagts i leasingavgifter avseende hyrda maskiner och inventarier.

Not 8 Aktier i dotterbolag

Världsnaturfonden äger 100 % av aktierna i Världsnaturfondens Försäljnings AB som har som huvudsaklig verksamhet att med inriktning på miljö- och naturvård bedriva försäljning av varor till företag via telemarketing.

Världsnaturfonden innehar 1 800 aktier á nominellt 100 kronor för 180 tkr.

Not 9 Långfristiga värdepappersinnehav

		Moderstiftelsen			
<i>Akkumulerade anskaffningsvärden</i>		<u>2005</u>	<u>2004</u>		
Ingående anskaffningsvärde		118 201	122 344		
Förvärv		194 286	170 232		
Försäljningar till bokfört värde		-193 124	-174 375		
Utgående anskaffningsvärde		<u>119 363</u>	<u>118 201</u>		
 <i>Akkumulerade nedskrivningar</i>		<u>2005</u>	<u>2004</u>		
Ingående nedskrivningar		0	-1 256		
Under året återförda nedskrivningar		-	1 256		
Utgående ackumulerade nedskrivningar		<u>0</u>	<u>0</u>		
 <i>Bokfört värde vid årets slut</i>		119 363	118 201		
		Bokfört värde		Marknadsvärde	
		<u>2005</u>	<u>2004</u>	<u>2005</u>	<u>2004</u>
Svenska noterade aktier och andelar		65 008	63 936	98 769	78 542
Obligationer och andra värdepapper		54 355	54 265	54 815	54 631
 <i>Summa värdepapper</i>		119 363	118 201	153 584	133 173

Not 10 Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter

	<u>2005</u>	<u>2004</u>
Förutbetalda kostnader WWF vänner m m	3 529	2 718
Förutbetalda övriga kostnader	765	361
Upplupna intäkter allmänheten	13 597	10 306
Upplupna intäkter företag	5 249	6 131
Upplupna ränteintäkter	161	438
Upplupna intäkter övrigt	899	1 183
	<u>24 200</u>	<u>21 137</u>

Not 11 Eget kapital

Alltsedan stiftelsens bildande har en strävan varit att fullfölja finansieringen av stiftelsens projekt och åtaganden. Forskare och andra mottagare av anslag ska därigenom kunna känna viss trygghet i att Världsnaturfondens åtaganden kommer att fullföljas. Genom denna försiktighetsprincip utgör det egna kapitalet en förhållandevis stor del av det totala kapitalet.

Fond för 1001 avser medel som sköts till vid stiftelsens bildande för att användas för naturvårdsverksamhet. Mot bakgrund av detta redovisas detta belopp som fritt. Nedanstående sammanställning redovisar förändringen av koncernens eget kapital.

Koncernen	Bundna medel	Fond för 1001	Ändamåls- bestämda	Balanserat kapital	Årets resultat
Utgående balans enligt Balansräkning föregående år	36	1 632	29 358	98 424	3 903
Utnyttjande av ändamålsbestämda medel			-20 939		
Reservering av ändamålsbestämda medel			21 806		
Föregående års resultat				3 903	-3 903
Årets resultat					5 885
Utgående balans 2005-12-31	36	1 632	30 225	102 327	5 885

Stiftelsen	Fond för 1001	Ändamåls- bestämda	Balanserat kapital	Årets Resultat
Utgående balans enligt Balansräkning föregående år	1 632	29 358	97 774	3 292
Utnyttjande av ändamålsbestämda medel		-20 939		
Reservering av ändamålsbestämda medel		21 806		
Föregående års resultat			3 292	-3 292
Årets resultat				5 931
Utgående balans 2005-12-31	1 632	30 225	101 066	5 931

Ändamålsbestämda medel avser gåvor och bidrag som lämnats med förbehåll att de ska användas för speciella naturvårdsändamål. Till skillnad från projektbundna medel kan dessa medel disponeras fritt på bästa sätt inom ändamålets område.

Not 12 Övriga avsättningar

Avser beslutade men ännu inte utbetalda anslag till naturvårdsprojekt. För utbetalning av anslag krävs att slutrapportering sker inom tre år från det att anslaget beviljats

	<u>2005</u>	<u>2004</u>
Ingående balans	3 357	6 725
Avsättningar	1 884	1 731
Utbetalningar	<u>- 1584</u>	<u>-5 099</u>
Utgående balans	3 657	3 357

Not 13   Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter

	<u>2005</u>	<u>2004</u>
Upplupna semesterlöner	1 786	1 847
Upplupna sociala avgifter	730	883
Upplupna övriga kostnader	661	2 266
Förutbetalda intäkter WWF vänner m m	17 881	15 699
Förutbetalda övriga intäkter	50	43
	<u>21 108</u>	<u>20 738</u>

Ulriksdal den 28 mars 2006

Lennart Ahlgren
Styrelseordförande

Marie Berglund

Margareta Ihse

Odd Lindahl

Christer Malm

Jan Twetman

Christian Wegenius

Per Wramner

Susanne Åkesson

Lars Kristoferson
Generalsekreterare

Vår revisionsberättelse har avgivits den 29 mars 2006

Erik Brusewitz
Auktoriserad revisor

Bo Suneson
Auktoriserad revisor